

Ivan Deneș

Text în mare parte preluat din wikipedia.ro si wikipedia.de

(în ortografie maghiară **Iván Dénes** și în cea germană **Ivan Denes**, n. 16 septembrie 1928, Timișoara - d. 16 ianuarie 2011, Berlin)

Scriitor, jurnalist și traducător român, evreu bănățean maghiarofon, stabilit și naturalizat în Germania. O personalitate controversată din punct de vedere politic.

Elev la Liceul Piarist și la Liceul Israelit din Timișoara, a studiat apoi filosofia la universitățile din Cluj și București. În anii 1945-1947 a fost membru al Partidul Comunist Român. A activat ca lector de editură și redactor de ziar, apoi, din 1952, ca traducător și realizator de filme documentare. Între anii 1957-1958 a fost secretar literar la Teatrul de Păpuși din Cluj.

În 1947 și în perioada 1958-1964 a fost deținut politic. În 1958 a fost condamnat la 20 de ani închisoare, acuzat de *înaltă trădare*, pentru că încercase să publice un text în Occident. Potrivit unor surse memorialistice, organele de represiune l-ar fi folosit pe Deneș în diverse penitenciare (la Pitești și în 1962-1964 la Gherla și Dej) ca informator.

După amnistiere și eliberarea din închisoare, a continuat activitatea literară de creație și de traducător. Între altele, a tradus în limba română din limba germană cărți de Thomas Mann, Hermann Hesse (*Narziss und Goldmund*), din franceză (Romain Rolland), din limba maghiară (Tamás Deák), din ebraică (Aharon Megged, *Eroii mor și ei*, roman), din engleză (Thornton Wilder și Robert Graves).

Deneș a publicat în 1968 la Editura pentru Literatură din București, romanul *Păpușarul*, în care tematizează atitudinea bisericilor în perioada stalinismului.

În 1970 a emigrat în Israel, unde a fost lector la catedra de literatură comparată la universitatea din Haifa. Cu o bursă primită de la serviciul german de schimburi academice (DAAD), a participat în 1971 în Germania la un seminar pentru artiști. S-a stabilit definitiv la Berlin.

A lucrat, începând din 1972, la editura Axel Springer, inițial ca arhivar documentarist, apoi ca redactor. Din 1979 a lucrat scurt timp la postul de radio Europa Liberă, de unde a fost concediat, fiind suspectat că este în continuare în legătură cu Securitatea. A continuat să colaboreze la Radio Europa Liberă cu corespondențe sporadice, semnându-le cu diferite pseudonime, ca de exemplu Ion Daniel.

În 1981 a înființat o agenție de știri proprie, *Ost-West-Presseagentur* și publica săptămânal o revistă a presei cu o culegere de diferite articole. În același timp și-a continuat activitatea de jurnalist liber-profesionist.

În Germania a publicat mai multe lucrări literare și de presă:

Angor Pectoris. Acht Charaktere, nachgezeichnet aus der Hafterfahrung.

Erzählungen (Angor pectoris. Opt personaje, reconstituite în baza experienței din detenție. Povestiri). Oberbaum Verlag, Chemnitz-Berlin-St. Petersburg, 1997

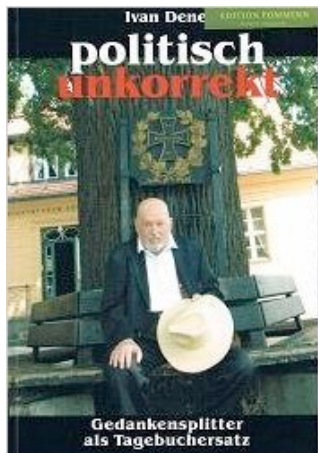
Die Bücher der Schlaflosigkeit (Cărțile insomniei), Oberbaum Verlag, Berlin, 2002.

Problemdenken und Systemdenken. Über das Verhältnis von Liberalismus und Naturwissenschaft, Verlag [Europäische Ideen](#), Berlin 1976 (ohne ISBN).

Gott am Wannsee. Eine zeitgemässe Legende, aus dem Abstrakten ins Deutsche übersetzt vom muttersprachenlosen Autor selbst. Bock und Kübler, Berlin 1993

Tauben (Aus dem rumänischen Original vom Autor übersetzt) Oberbaum, Berlin / St. Petersburg 2000

Macht in der Macht. Wer und was ist die „Ostküste“ des Dr. Helmut Kohl? Jüdische Organisationen in den USA, Zionismus, Judentum: Ein Dossier. Oberbaum, Berlin 2000

politisch unkorrekt. Gedankensplitter als Tagebuchsatz. WPR - Wirtschafts- und Verbands-PR, Hamburg 2009

În ultimii ani de viață a aderat la o formațiune politică minoră *Conservatorii germani* (*Die Deutschen Konservativen e. V.*), considerată organizație extremistă de dreapta. A fost redactor șef la gazeta *Deutsche konservative Zeitung*, a colaborat și la unele reviste și ziare considerate radicale de dreapta, ca, de pildă, hebdomadarul berlinez *Junge Freiheit*, publicația *Ostpreußenblatt* și revista naționalistă austriacă *Zur Zeit*.

Deneș a fost căsătorit de trei ori și a divorțat. Are trei fii din a doua căsătorie.

Înmormântarea a avut loc la 20 ianuarie 2011 în cimitirul evreiesc din Berlin-Weißensee.

Din motive care rămân obscure, Ivan Denes a continuat să fie un informator zelos pentru Securitate și după emigrarea lui în Germania. Tot atât de neînțeleș este afinitatea lui cu gândirea de extremă dreaptă în Germania. Sunt aberațiile unui rafinat și erudit intelectual, poliglot, cu un spirit analitic ieșit din comun, excelent jurnalist și scriitor talentat. Poate că nu s-a spus încă ultimul cuvânt despre personalitatea enigmatică a lui Ivan Denes.

Legături externe

Wikipedia.ro

https://ro.wikipedia.org/wiki/Ivan_Dene%C8%99

Wikipedia.de

https://de.wikipedia.org/wiki/Ivan_Denes

Tismaneanu, Păpușa păpușarilor. Destinul întortocheat, straniu și nenorocit al lui Ivan Denes
Partea I

<http://www.contributors.ro/societatelife/papusa-papusarilor-destinul-intortocheat-straniu-si-nenorocit-al-lui-ivan-denes-i/>

Tismaneanu, Păpușa păpușarilor. Destinul întortocheat, straniu și abject al lui Ivan Denes
Partea II

<http://www.hotnews.ro/stiri-opinii-8574982-papusa-papusarilor-destinul-intortocheat-straniu-abject-lui-ivan-denes.htm>

Necrologuri in presa germană

<http://www.tagesspiegel.de/berlin/nachrufe/ivan-denes-geb-1928/3911594.html>

<http://ef-magazin.de/2011/02/13/2851-nachruf-ivan-denes>